

Povídání ateistovo a malování Mgr. Plivníkovo
věcí křesťanských se týkající.
Část 37.

=====

Lidé bohužel odcházejí a jejich dílo bohudík zůstává. Dnešní možná únavné povídání povedeme nad obrazem, Mgr. Plivníkem nazvaným Madona.

Panna Maria je bezesporu mimořádnou příslušnicí nejen křesťanské věrouky, ale požívá značné vážnosti i u muslimů, kteří ji uznávají jako matku jednoho z nejvýznamnějších proroků, tedy Ježíše. Přestože nesplňuje běžné standardy, kladené na světce, patří k těm několika málo, u nichž se to díky jejich věhlasu nebere tak vážně (viz již dříve komentovaný sv. Jiří). Kdo měl možnost navštívit Turecko (nemyslím turisticky unifikované mořské pláže) a dostal se do Selčuku nebo do Efesu, mohlo ho v rozporu s obvyklými novinářskými bludy překvapit, že tam existuje např. pevnost sv. Jana s hrobem tohoto nejmladšího apoštola (s pamětní deskou o návštěvě papeže), hotel pro poutníky se jménem Panny Marie, prodejny s křesťanskou tematikou (hlavně tedy s pravoslavnými ikonami či jejich reprodukcemi) a všude se nacházející nápisy v několika jazycích: „Všechny památky jsou majetkem tureckého lidu a jejich poškozování se přísně trestá, Je zakázáno.....“.

Poblíž zřícenin Efesu začíná cesta vedoucí na tzv. Slavičí vrch, kde dožila a údajně je i pohřbena Panna Maria (v pravoslavných církvích zvaná spíše Bohorodička, v západní Evropě Notre Dame, Our Lady, Unsere (Liebe)Frau – Naše Paní). Její hrob sice katolická církev výslovně nekanonizovala, ale zásadní měrou se zasloužila o rekonstrukci jejího domu. K němu dnes směřují ročně statisíce návštěvníků z celého světa, ba i muslimů, protože ona je opakovaně zmíněna v koránu, a dokonce i muslimové se k ní zde modlí a ukládají zde písemné svitky se svými přáními.

Ve prospěch její fyzické existence pak hovoří to, že jí údajně sám Ježíš na kříži měl do mateřské péče svěřit svého nejmladšího apoštola Jana, který byl jeho bratrancem, a je historicky doloženou osobou, autorem jednoho z evangelií a také známého Zjevení sv. Jana, díla známějšího jako Apokalypsa.

Panny Marie se v nebývalé míře zmocnila celá křesťanská

veřejnost a v popularitě jí může vzdáleně konkurovat snad jen sv. František z Assisi. Vznikl kolem ní celý tzv. mariánský kult a spolu s ním také názorové rozepře i mezi papeži. Někteří s k mariánskému kultu hlásili zcela otevřeně, Jan Pavel II. měl ve znaku i písmeno M (velký papežský znak je nepřehlédnutelně k vidění i na Velehradě), jiní papežové se snaží tento kult trochu brzdit, aby jisté uznání Marii nezastínilo samu podstatu monoteismu a tedy úctu a vzývání Boha.

Lid obecný ovšem tyto věroučné jemnosti příliš nezajímají a zmocnil se postavy Panny Marie jako všemocné ochránkyně lidí, měst i zemí (Morava: Buď matkou lidu svému – viz nápis na sv. Hostýnu a jinde). Je vzývána jako ochránkyně rodin a matek zvláště. Jsou tradována místa jejího zjevení, která jsou často i uznána církví, a stala se z nich poutní místa. Její jméno je spojováno i s různými událostmi a má tedy často ještě různá přízviska. V jejich přidaných jménech se rozlišuje její stav před narozením Ježíše, při jeho či po jeho ukřižování a také závěr jejího života.

Bez nároku na úplnost a rigidní přesnost uvedme: Immaculata (Nevinná, Neposvrněná) zobrazována či sochána jako dívka, Madona (Matka) s dítětem v náručí, Assumpta (Na nebevzatá), častý výjev uvnitř stropů či kupolí chrámu, nutící zvednout hlavu k většinou k fresce s vynikající perspektivou směřující k nebesům. Známa je socha i její repliky Pieta, kdy Marie drží v náručí Krista sejmutého s kříže – Michelangelův originál je k vidění ve Vatikánu, kde je přísně stráženo před vandaly (u vchodu vám seberou všechny ostré předměty, byť jen pilníček na nehty). Panna Maria Vítězná většinou stojí na položeném „půlměsíci“, je tedy otázka, jestli tuto rozšířenou verzi nebudeme na příkaz slaboduchů z EU likvidovat, hlupáků k realizaci by se u nás našlo dost – viz mariánský sloup v Praze. A když už zmiňujeme mariánský sloup, pyšní se jimi celá řada českých, moravských i slovenských měst – většina jich pochází ze 17. a 18. století a byly výrazem prosby za odvrácení nějakého neštěstí, většinou moru, a také jako poděkování, že hrozba pominula. Spojování s Habsburky byl totální nesmysl. A není bez zajímavosti, že když Pražáci (kdo také jiný?) káceli mariánský

sloup, na dlouhý požární žebřík se chlapi báli vstoupit, a tak na něj vylezla tehdy šestnáctiletá levicová aktivistka a přehodila Panně Marii provazovou oprátku kolem krku, aby socha mohla být svržena. Bohužel ve svém mládí a bohorovnosti nedomyslela, že i pro nevěřící pověstné boží mlýny melou sice pomalu, ale jistě, a nakonec ji samu potkal stejný osud z rukou kata. Může jí být útěchou, že vstoupila alespoň na čas do současného českého politického pantheonu.

Poutních míst, spojovaných se jménem Panny Marie je v Česku celá řada. Zmíněný Velehrad, Svatý kopeček u Olomouce, zmíněný Svatý Hostýn, Svatá hora u Příbrami, ze zahraničních jsou asi nejznámější Lurdy a Mariazell.

S událostmi a místy se pojí Černá Madona (např. na Montserratu, ale i jinde, většinou soška, která „přežila“ požár), známá je Panna Maria Čenstochovská v Polsku (kopie jejího obrazu se nachází v Uherském Brodě) a nemohu pominout, že moje maminka, celoživotní ctitelka Panny Marie, nás jako děti při návštěvě svého rodiště nedaleko Úpice nikdy neopomněla vzít k Panně Marii Svatoňovické. Panně Marii je připisováno i ztlumení pádu císařských místopředsících při luteránské pražské defenestraci.

Jestliže Jan Nepomucký má ve svatozáři pět hvězd, tak Panna Maria jich má dvanáct (nebo svatozář kolem celého těla), nikdo jiný hvězdy ve svatozáři nemá.

Podle Bible i Koránu byla Marie panenskou matkou. K početí došlo působením Božím (Ducha svatého). Přesto nebyla samoživitelkou, její snoubenec Josef si ji vzal a založili Svatou rodinu, která rovněž opanovala evropské výtvarné umění v bezpočtu soch, obrazů i třeba pašijových her. Potom byl na poli rozmnožování rodu lidského 2 tisíce let klid, až v poslední době vypukla zvláště v Česku, doslova epidemie neposkrvněného početí, samoživitelky (není řeč o vdovách) se množí snad buněčným dělením a geometrickou řadou. Za početí ale nemůže žádný muž ani Duch svatý, ale stát, a ten jim teď bude platit alimony.

=====

(Kdo vydržel číst až sem, má můj obdiv. Pokračování „Povídání“ zase někdy příště, ještě pořad máme s Mgr. Plivníkem o čem psát či malovat. Neděste se, tlačítko DELETE na klávesnici jistě máte.)

Dům Panny Marie u Selčuku

